

Anteckningar från möte med Säveåns vattenråd på Göteborgsregionen (GR) den 24 januari 2020

Närvarande Säveåns vattenråd:

Robert Blomberg (C), Lerums kommun, ordf.
Björn Albinsson (KD), Alingsås kommun
Jenny Leonardsson, Alingsås kommun
Hans Cagner, Antens FVO
Josefine Evertsson, Göteborgs stad, Miljöförvaltningen
Olle Adolfsson (S), Lerums kommun
Åsa Bergsten, Lerums kommun
Gunilla Rådman, Lerums kommun
Lennart Larsson, LRF
Stefan Bydén, Naturskyddsföreningen Alingsås
Stefan Larsson, Naturskyddsföreningen Lerum
Karin Lindblad Johansson, Partille kommun
Niklas Wengström, Sportfiskarna
Bertil Svensson, Södra Skogsägarna
Emelie Möllersten, Länsstyrelsen VG, kontaktperson, vik.
Monica Dahlberg, Göteborgsregionen (GR), sekr.

1. Föregående mötes anteckningar

Anteckningarna läggs till handlingarna

2. Godkännande av dagordningen

Dagordningen godkändes.

3. Meddelanden

- Monica påminde om mötet på GU den 5 februari gällande åtgärdsarbete för vatten som Anton Larsson från Vänersborg m fl har kallat till. Monica kan inte gå själv då men flera andra av vattenrådets representanter avser att gå.

4. Presentation av statusklassning inom Säveåns ARO – Emelie Möllersten, Lst

Emelie Möllersten (vikarie för Sara Svedlindh) från Länsstyrelsen presenterade resultaten från statusklassningen för Säveåns åtgärdsområde 2019. Presentationen bifogas med anteckningarna)

Generellt dålig kunskap om vägtrummor. Man får gärna rapportera in de man känner till till Länsstyrelsen.

Övergödningen går åt rätt håll. Total-fosfor har gått ner. Anten har nu god status avseende övergödning/näringsämnen. Åtgärder av enskilda avlopp och inom jordbruket visar resultat.

Man kan se att kalkningen har effekt. Om grön färg har mål-pH uppnåtts.

TBT är problem och båtuppställningsplatser kan behöva åtgärdas.

Josefine undrade om det finns medel att söka för åtgärder av miljögifter? Emelie tar med sig frågan till Lst.

Hur kan vattenrådet arbeta för att få bort mindre vandringshinder? De stora kommer att hanteras via provningen 2028 där man kan ställa krav på fiskvägar.

Skulle det fungera att Hillefors öppnar luckorna när laxen vandrar? Beror på var laxen leker. Bättre åtgärd än inget fram till beslut 2028. Mikael Ljungh på Lst har koll.

Olle underströk att Länsstyrelsens roll gentemot kommunerna är viktig. Kommunerna kommer att säga att man inte har råd och då gäller det för Lst att vara skarp.

Bedömning av klassningarna har ändrats mellan 2013-2019 så en del ändringar av status beror på det och inte en "verklig" förändring. Vattenförekomster som anges med grå färg saknas påverkanskällor eller data och är inte klassade.

Kommentar från vattenrådet att [Söabäcken](#) inte borde vara klassad med "God status" på kartan då det finns vandringshinder.

Vattenmyndigheten håller på att ta fram nytt åtgärdsprogram och förslag till miljö kvalitetsnormer. Detta ska ut på samråd under november 2020 till april 2021 då kommer Lst ut och pratar mer status, åtgärder och MKN med vattenråden.

5. Lägesrapport ang beslut om sammanslagning med Anten-Mjörnkommittén inkl extra finansiering från kommunerna

Göteborg

Beslut klart i KS om finansiering med 132 000 kr/ år fr o m 2019. Tas från ordinarie budget för Miljö- och klimatnämnden. Man återkommer med vilka som utses att representera staden i vattenrådet, ska tas i KF i januari.

Partille

Beslut om finansiering med 80 000 kr/år fr o m 2020 taget i KF. Tas av Samhällsbyggnadsnämndens budget. Man återkommer med vilka som ska representera kommunen.

Borås

Vid mötet var inget beslut klart om finansiering (4 000kr/år) och representation från Borås.

Sedan dess har Borås beslutat om finansiering och utsett representanter till vattenrådet.

Göteborgsregionen (GR)

Nu när så stor del av finansieringen är löst har GR fr o m februari anställt Robert Gladh på 20% för att arbeta för vattenrådet. Monica är tillsvidare kvar på 5%. Robert kunde inte komma på dagens möte men kommer på mötet i mars.

Mindre kraftverksägare

Lennart Larsson har varit i kontakt med Björn Rydetorp och bett att han tar upp frågan om ny representant i en grupp han sitter i för kraftverksägare i Sävveåns övre del.

Monica tog upp frågan om hur vi ska göra med arbetsordningen nu när finansieringen till stora delar är klar (bara Borås återstår). Önskemål om att vattenrådets vision läggs in i arbetsordningen. Monica justerar liggande utkast till nästa möte.

Fakturering av kommunerna avseende 2020 sker i februari/mars.

6. Bordet runt - Information och reflektion från vattenrådets representanter om vad som är på gång i de olika kommunerna/organisationerna som berör Sävveåns ARO (Stående punkt)

LRF/(Vårgårda)

- Planer finns på utbyggnad av avloppsreningsverket i Vårgårda. Man vill pumpa avlopp dit från landsbygden, är det bästa lösningen?
- Dagvatten en stor fråga i Vårgårda då man har mycket nya stora hårdgjorda ytor. Dammar planeras för rening.
- Trafikverket bygger dammar vid E20.

Josefine fr Göteborg nämnde att Göteborg och Stockholm frågat Boverket hur de anser att kommuner ska kunna fullgöra sitt ansvar för att MKN för vatten följs när förutsättningarna saknas vid genomförandet av detaljplaner. Brev till Boverket och deras svar till Göteborg och Stockholm är utsänt till vattenrådet.

Hans C påpekade att köpcentra får ta hand om sitt eget dagvatten genom att t ex anlägga underjordiska dagvattenmagasin för fördröjning. Josefine framhöll att man strävar mot öppna dagvattenlösningar istället för under jord.

Olle A pekade på att dagvatten är en viktig fråga för kommunerna. Det finns ämnen i dagvattnet som vi inte vill ha ut i vattendragen och vattnet blir påtagligt grumligare efter regn. Ansvaret ligger på huvudmannen men verksamhetsutövarna borde ha ansvar för att det är tillräckligt rent för att inte överskrida MKN. Lättare att lägga in åtgärder i nya detaljplaner. I Lerums dagvattenstrategi förordar man i första hand infiltrerande lösningar

Lerum

- Uppdaterar sin Vattenöversikt så att mål och åtgärder synkas med Vattendirektivet och VISS. Vattenöversikten blir istället en Strategi för god vattenstatus, beslut i mars.
- Arbetar med vandringsleden Gotaleden (Göteborg-Alingsås) där bilvägen mellan Lerums kyrka till Stenkullen har broar över bäckar inom naturreservat.

Fråga ställdes om vad som hänt med deponin Vrässered i Olofstorp som vattenrådet yttrade sig över i slutet av 2018. De verkar ha fått "kalla fötter", kör istället massor till Mölndalsåns ARO. Ville köra till grustag i Vårgårda men kommunen sa nej till det då massorna, även om de är inerta, innehåller salt.

Södra (SNF Lerum)

- Bertil föreslog att vattenrådet i samband med nästa möte besöker damm vid Hunseredsviken i Gråbo. Det mottogs positivt och Bertil försöker ordna lokal för mötet.

Alingsås

- Björn påpekade att ett samarbete med Vårgårda om våtmarker vore bra. Förslag till åtgärder inom Vattendirektivet tas upp i Miljöskyddsämnden i februari/mars.
- Har Naturvårdsplan och Energiplan men ingen Klimatanpassningsplan.
- Jenny nämnde att man gör en översyn av åtgärdsbehov. Det tas fram en ny FÖP där översvämning och erosion är aktuella frågor och man har kontakt med Lerum. Medskick att erosion borde vara en fråga för vattenrådet, Mellbyån är t ex ett område med erosion.

Göteborg

- Arbetet med implementering av åtgärdsprogrammet för god vattenstatus börjar 2020 och kommer att beröra Säveån. Kommer att sätta samman arbetsgrupper som arbetar med detta. Remiss beräknas komma i mars 2021.
- Utreder nya arbetssätt för att bättre få in MKN i stadsplaneringen för ÖP och FÖP.
- Åtgärder för dagvatten tar stor plats. Kretslopp och vatten i Göteborg har tagit fram åtgärdsplan för dagvatten där man utgått ifrån MKN. Den innehåller karta med förslag till dammlägen samt uppströmsåtgärder kopplat till FÖP för blå-gröna stråk bl a Säveåns. Ska vara klart under våren.

SNF

- I SNF Alingsås (Stefan B) arbetar men nu mest med naturvårdsövergripande projekt. Inventering i Risvedenkvarnhållande våtmarker.
- Stefan L informerade om att man har problem att odla vid Garveriet i Floda som tänkt då marken är vattensjuk.
- Bertil informerade om att grumlingen från [Lerån](#) som rinner ut i Säveån i Lerum har ökat då grundvattentröskeln flyttats. Nu är siktdjupet 0 m. Grumligheten ökar pga mer vatten. Nu 100 års-flöde vart 5:e år.
Olle poängterade vikten av att dagvatten kommer upp på dagordningen i kommunerna och resulterar i konkreta åtgärder.
- I [Alebacken](#) som rinner från Stamsjöarna till Aspen har det gjorts utgrävningar mot bäcken. Markberedning är ett problem på hyggen då det blir djupa spår som dränerar ur marken mot bäckarna.

Antens Fiskevårdsområde (FVO)

- Hans lyfte frågan om att Anten-Mjörnkommittén tidigare hade ett uppdrag att informera de boende runt sjöarna om aktuella frågor. Ska vattenrådet ta över den rollen nu?
- Svårt att hitta rapporter på vattenrådets nya hemsida! De ligger alla under "[Dokument](#)" > "[Publikationer](#)" i högermenyn. Där finns också kallelser, mötesanteckningar, presentationer, yttranden och vattenrådets årsrapporter till Vattenmyndigheten.

Sportfiskarna

- Leder projekt i Risveden där man inventerar våtmarker för att se om de är påverkade genom t ex utdikning. Av de 10% våtmarker man hittills inventerat är 67% helt intakta. Man har sökt medel för att kunna inventera samtliga 1100

våtmarken i Risveden. Målet är en åtgärdsplan och framtida åtgärder som exempelvis att plugga diken och återskapa våtmarker.

Bertil lyfte hur värdefullt vildmarksområdet Risveden är. På 50-talet var det föreslaget som nationalpark. Ca 50% av området avbördar mot Säveåns ARO. Det finns flodkräfta i både Söabäcken och Valån.

Partille

- Karin ligger på för att det ska bli klart med den politiska tillsättningen också nu när finansieringen är klar från kommunen.
- Har problem med att Tekniska i kommunen vill sätta galler i [Kåbäcken](#). Dessa hindrar fisk från att vandra. Tips från vattenrådet att gallren kan vara öppna i botten så att fisk kan ta sig förbi men gallren kan ändå fånga upp material som flyter i bäcken.

Kraftverken

- Arbetet med nationell plan för vattenkraft pågår och administreras från Göteborg. Information har gått ut till vattenrådet. Domar om att de som bara har urminnes hävd kan söka pengar från fonden.

7. Utse två representanter från vattenrådet till workshop i vår inom GR:s projekt för ökan åtgärdsimplementering i vattenfrågor (VÅGOR).

Göteborgsregionen, 8+fjordar, Sportfiskarna och Länsstyrelsen Västra Götaland bjuder in till seminarium och workshop den 26 mars på Ullevi som kick-off i en satsning för att förenkla för kommuner att arbeta med åtgärder inom vattenfrågor tillsammans och i samverkan med andra aktörer.

Frågor som diskuteras under dagen: Hur kan vi nå åtgärder för god vattenstatus, ökad biologisk mångfald och förbättrad klimatanpassning genom smart markanvändning? Vad behövs för att arbeta tillsammans och stärka åtgärdsarbetet längs avrinningsområde och kust?

Vattenråden kommer att bjudas in och har möjlighet att skicka **två** personer som representerar vattenrådet.

Kommunerna i de ARO som finns inom GR (även om man inte är GR-kommun), LRF, Södra, Vattenmyndigheten, HaV och Skogsstyrelsen bjuds in via eget utskick.

Beslut:

Stefan Bydén och Bertil Svensson utses för att representera vattenrådet.
Robert Blomberg avser att komma för att representera Lerums kommun.

8. Diskussioner om aktiviteter/projekt för vattenrådet 2020.

Vandringshinder

- Sammanställa underlag till nästa möte om vilka vattenförekomster (vattendrag och sjöar) inom Säveåns ARO som är biotopkarterade. Monica hör med Robert Gladh om han kan åta sig det.
- Skiktet över vägtrummor hos Länsstyrelsen bör gå igenom. Emelie tittar på det till nästa möte.

Effekter av dagvatten

- Vid kalkeffektuppföljningen tas prover vid högflöde. Kan denna provtagning utökas med andra parametrar för att också titta på dagvattenaffekt? Oftast det första vattnet efter ett kraftigt regn "first flow" som innehåller mest föroreningar då hårdgjorda ytor sköljs av.
- Stefan B nämnde att zink kan bli ett problematiskt ämne i framtiden
- I Göteborg pågår digital övervakning av dagvatten inom ett EU-projekt. Fokus på övervakning av påverkan från byggen inom Västlänken. 20 sensorer används. Ska pågå till 2023. Nu Göta älv, men kan vara svårt att se påverkan då det är ett så stort vattendrag. Kanske kommer man titta även på Lärjeån.

Nedskräpning

- Viktig fråga för kommunerna

Klimatanpassning

- Vattenuppehållande åtgärder långt upp i systemet viktigt

Vattenrådet bör under 2020 ta fram en plan över vad man vill göra för att sedan kunna söka medel för projekt fr o m 2021.

9. Vattenrådets nya hemsida

De som tittat på hemsidan tycker den verkar bra. Monica tar gärna emot synpunkter.

Kostnad för vattenrådet är nedlagd tid för IT, informatör och Monica på Göteborgsregionen. Sammanlagt har den nya hemsidan kostat vattenrådet ca 9 000 kr.

Stefan B påpekade att nu när vattenrådet bytt hemsidadress så stämmer inte QR-koderna på skyltarna vi satt upp. Nya koder i form av klisterlappar är beställda och kan fås genom att skicka uppgifter om postadress och antal till Stefan B.

10. Övriga frågor

Lennart tog upp att kommunerna kan påverka vad som kommer från avloppsreningsverken.

Jenny berättade att man i Alingsås arbetar mycket med vad som kommer in och ut ur Nolhaga reningsverk

11. Kommande möten 2020

Bokades in fem möten under 2020:

- 27 mars kl 9-12 i Gråbo samordnat med utflykt/studiebesök (exakt var, se kommande kallelse)
- 5 juni kl 9-12 på Göteborgsregionen (GR), Anders Personsgatan 8 i Göteborg
- 11 september kl 9-12 på annan plats, gärna samordnat med utflykt/studiebesök
- 6 november kl 9-12 på Göteborgsregionen (GR), Anders Personsgatan 8 i Göteborg

/Monica Dahlberg, sekr.